

גוט שבת Gut Sábész

19. évfolyam 22. szám • Ára: 330 HUF • ב"ה

KIADJA: CHABAD-LUBAVICS ZSIDÓ NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI EGYESÜLET

Gyertyagyújtás Budapesten: 17:13 • ה' אדר תשע"ז • 2017. 3. 3. • פרשת תרומה • Szombat kimenetele: 18:19

Barhesz a miskolci kocsonyafesztiválon

A Miskolci Kocsonyafarsang az ország egyik legnagyobb gasztronómiai fesztiválja – és nem nevezhető éppenséggel kósernek. Idén először azonban egy kis zsidóság is került a száznál is több, ételt kínáló árus közé. *Fuchs Jehosua* rabbi és felesége, a miskolci Chábád küldöttek *Kérdezd a rabbit*-standot állítottak fel a háromnapos rendezvény helyszínén, ahol házi sólettel, barchesszel, flódnival és zsidótojással várták az érdeklődőket.

Mivel a fesztivál hétfőre esett, így péntek délután, valamint vasárnap árusították is a kóser finomságokat, sábeszkor azonban – amikor nem lehet kereskedni – kóstolóval várták az érdeklődőket. Érdeklődők pedig akadtak szép számmal. „Az emberek nagyon pozitívak voltak” – tudtuk meg Fuchs rabbitól – „So-

kan csak beköszöntek, és elmondták, hogy nem zsidók, de nagyon örülnek, hogy van ilyen stand is a fesztiválon. Hárman érkeztek, akik – illetve egyikük esetében az apukája – zsidóknak segítettek a háború alatt. Velük mindenképp tartjuk a kapcsolatot, szeretnénk megismerni a történetüket.” A program részeként főzőshow keretében izraeli különlegességeket készítettek. Miután a szombatot hávdálával búcsúztatták, a mádi Csodarabbik útja programról tartott beszélgetést *Frank Mariann* részvételével.

Fuchs rabbiék idén ősszel költöztek Miskolcra, hogy segítsék az ott élő nagymúltú közösség életét. A házaspár egyik célja, hogy a lehető legtöbb miskolci zsidóval kerüljön kapcsolatba, olyanokkal is, akik eddig nem voltak a közösségi élet ré-

szesei. A fesztivál remek lehetőséget teremtett erre és tizenöt új zsidó ismerősre tettek szert.

Korábbi programjaik mellett most egy kulturális központ létrehozásán fáradoznak. A Bárhesz központban kávézó, valamint judaika- és kóser bolt is helyet kap majd. Egy olyan közösségi teret szeretnének kialakítani, ahova bárki bemehet, hogy feltöltődjön, kérdezen vagy beszélgessen. A névadást firtató kérdésünkre Fuchs rabbi elmondta: olyan nevet kerestek a központnak, amit mindenki megért, ami kapcsolódik a zsidósághoz, de nem kizárólag a vallásos életformát élők ismerik. Ilyen kulturális szimbólum a bárhesz, a szombati fonott kalács, melynek Magyarországon használt neve a *bráchá*, áldás szóból ered.

Mázl tov!

Gratulálunk a *Kovács-Steiner* családnak kislányuk, *Cipora Málká* születése alkalmából. Kívánjuk, hogy gyermeküket, testvéreikhez hasonlóan, neveljék a zsidóság útján, micvákra, Tóran tanulásra és zsidó esküvőre!

1% a rászorulóért

Közeledik az adóbevallás ideje. Ne hagyja elveszni 2x1%-át, ajánlja fel szervezeteinknek! Az EMIH – ahogy tavaly – 2017-ben is rászoruló honfitársainkat segíti a felajánlásokból. Figyelem! Változik a felajánlás rendszere.

Tájékozódjon a részletekről a www.cedek.hu/2017-egyszazalek/ oldalon!

Emléktábla-avatás

A Mazsók Tüköry utcai székházában avatták fel február 19-én a tavaly júliusban elhunyt *Eliézer Gilád* (Glázer Vilmos) emléktábláját. Az izraeli hadsereg veteránjáról, a Szochnut budapesti és regionális irodájának vezetőjéről barátai és egykori munkatársai is megemlékeztek. Eliézer Gilád korábban a Mazsók társelnöke volt, vezette annak felügyelőbizottságát.

Hetiszakasz

Az első Szentély

Szakaszunkban – Trumá (2Mózes 25:1–27:19.) – rendezik az első gyűjtést, és a befolyt aranyból, ezüstből és egyéb értéktárgyakból állítják fel az első Hajlékot (Szentélyt), ami azután év-

századokon keresztül kísérte a zsidó népet – az Ígéret Földjén is. A szakasz részletesen leírja a Hajlék bútorainak és eszközeinek, edényeinek készítési és használati utasítását.

Zsidó híradó

Megjelent az *Egység* magazin legújabb száma

Az *Egység* magazin 93. lapszámát a hölgyeknek szenteltük egy különleges nő, Chájá Muská Schneerson tiszteletére, akinek halálozási évfordulója, jórcajtja idén február 18-

és a család összeegyeztetéséről mesélnek. Emellett interjút olvashatnak a *Zsidó menyasszony* című sikerkönyv szerzőjével, Margit Patrícia Eszterrel.

ára esett. A hatodik lubavicsi rebbe lányaként és a hetedik rebbe feleségeként különleges helyet töltött be a haszid mozgalomban. Az *Egység*ből – sok más különleges zsidó nő mellett – megismerheti az ő életútját is.

Az újság sok érdekes, nőket érintő kérdést tárgyal: milyen szerepet töltenek be a hölgyek a zsidó közösségben, mire való a mikve, kik az *águnák* és mi történik, ha elvész egy házasságlevél. Bemutatjuk az EMIH három vezető beosztásában dolgozó női munkatársát is, akik a modern kor nagy dilemmájáról, a karrier

Az újságot megvásárolhatja az EMIH Keren Or Központjában (1052 Károly krt. 20), vagy a Kóser Piacon (1075 Dohány utca 36.) Ha nem szeretne semmiféle lemaradni, akkor fizessen elő a havonta megjelenő *Egység* magazinra a www.fizetes.zsido.com oldalon a 2017. évre. A 11 lapszámot mindössze 3500 Ft-ért, 7 újság áráért kaphatja meg! További információért hívja a 06 1 268 0183-as telefonszámot.

Az újság korábbi lapszámait a www.zsido.com/egység oldalon találja meg elektronikus formában.

Egyek vagyunk

Eheti tórai szakaszunk a Trumá, melyben Isten megparancsolja a zsidóknak, hogy építsék fel a Szentélyt. Érdekes, hogy míg a Szentély legtöbb használati tárgya különböző anyagok ötvözetéből készült, addig a menóra és a kaporet szilárd, tiszta aranyból, minden egyéb ötvözet felhasználása nélkül.

Mi a jelentősége ennek? Miért volt fontos, hogy csak ilyen eljárással, ötvözet nélkül készüljenek el ezek az tárgyak? A kaporet a frigszekrényt takaró négyzetű lemez volt, melynek a tetejéből kerubok nyúltak ki. Az egyiknek lány, a másiknak pedig fiú arca volt. A kaporet szimbolizálja a zsidó nép és Isten kapcsolatát. Azért kellett egyetlen aranytömbből készíteni, mert bár vannak idők, mikor a kapcsolatunk Istennel kissé rögszönek tűnik, végső soron egyek vagyunk vele.

A menóra, a hétágú gyertyatartó a zsidók egymással való kapcsolatát tükrözi. A hét ág a különbségeket, s a zsidó nép sokszínűségét mutatja, az pedig, hogy ez is egy darabból készült, azt jelképezi, hogy valódi

lényünkben, lelkünkben – mely Istentől származik – egyek vagyunk, összetartozunk. Ha ezt felismerjük, akkor rájövünk, hogy a másikat szeretni is épp olyan könnyű mint magunkat, hogy a kettő közt nincs is különbség.

Ezt az eszmét hangsúlyozza a menóra és a kaporet, az egyiséget, s a célt, hogy a világot Isten lakhelyévé formáljuk, ahol az Ő fénye újra teljes valójában lehet jelen. Isten segítségével rendkívüli dolgokat is képesek vagyunk véghezvinni. És habár mindegyikünknek megvan a saját küldetése, feladata, ezeket a feladatokat együtt kell teljesítenünk. Ahhoz, hogy a közös célt teljesíteni tudjuk, ott kell lennünk egymás számára, tudnunk kell, hogy számíthatunk a másakra. A felebarátunk szeretete felgyorsítja a célunk elérését.

Találjuk meg az egységet, s szeressük magunkat! Kapcsolódjunk egymáshoz, kötődjünk Istenhez, s hozzuk el a Messiást! Hozzuk mihamarább!

Kovács Kristóf rabbinövendék
cikke Yitzi Hurwitz írása nyomán

A hét témái:

- Hétfő:** • Sábesz: az igazi pihenés
• Ámálékita elpusztításának parancsa
- Kedd:** • Az emberi személyiség öt szintje
• A Tóra fényének újraerősödése
- Szerda:** • Fontos-e, hogy szeressük a munkánkat?
- Csütörtök:** • Miért van sok közösség és szokás a zsidó népen belül?

ZSIDÓ TUDOMÁNYOK SZABADEGYETEME

Tanulj velünk te is!

Imaidők a következő hétre:

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga (VI., Vasvári Pál u. 5.)

Vasárnap-péntek: 8:00: Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök: 17:30: Délutáni-esti ima (a Keren Or-ban)

Péntek: 13:00: Délutáni ima (a Keren Or-ban),

17:00: **Mire jó az ivás Purimkor?** (Oberlander Báruch előadása);

18:00: *Kábálát Sábát*, majd *Kidus* és vacsora

Szombat: 8:45: Hetiszakasz-tanulás,

9:15: Reggeli ima, majd *Kidus*; 17:15: Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Óbudai Zsinagóga (III., Lajos utca 163.)

Vasárnap és állami munkaszüneti napok:

10:00: Reggeli ima

Hétfő-péntek (munkanapokon): 6:30: Reggeli ima

Péntek: 18:00: Tanulás, 18:30: *Kábálát Sábát*, majd *Kidus*

Szombat: 9:15: Hetiszakasz a kabbala tükrében

10:00: Reggeli ima, majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt A Rebbe maceszt süt

Mordechai Shraga Schonfeldnek hívnak, vagy polgári nevemen Fabian Schonfeldnek. Egészen a haláláig, azaz több mint ötven évig a Ravnak, J. B. Soloveitchik rabbinak voltam a tanítványa. Csak kevés ember mondhatja el magáról, hogy a Rav tanítványa volt, de én ezen kivételzetek közé tartoztam. Ez a kapcsolat kicsit olyan, mint a Rebbének a haszidjaival való kapcsolata.

A Rav nagyon sok módon segítette elő későbbi kötődésemet a Chábád mozgalomhoz, főleg azzal, hogy nem volt olyan alkalom, hogy ne idézett volna valamit a Tánjá szerzőjétől, Snéur Zálmán rabbitól, a Chábád mozgalom megalapítójától. A Rav mindig a Tánjá tanulmányozására buzdította követőit, főleg az őszi nagyünnepek előtt. Többször is hangsúlyozta elismerését a Chábád filozófiája, valamint Menáchem Mendel Schneerson, a későbbi lubavicsi Rebbe iránt.

A Rav és a Rebbe először Berlinben találkoztak, mikor még mindketten fiatalok voltak, s a város egyetemén tanultak. Ez még a náci térhódítás előtt történt. Ezt követően a Rav Amerikába, a Rebbe pedig Párizsba költözött, majd a náci megszállás után Nizába. Ebben az időben történt egy eset, melyet anyósom mesélt az édesapjáról, Wolf Reichmanról, egy belzi haszidról. Ezt a történetet szeretném most megosztani.

Wolf Reichman Nizzába repült családjával, s ahogy közeledett Pészach ünnepe, azon kezdett aggódni, hogy vajon honnan fog maceszt szerezni. Sok keresés után sikerült találnia egy gazdát, aki búzát adott el neki, melyet aztán ő maga szeretett volna leörölni. De a macesz elkészítéséhez még egy kement is ki kellett volna kóserolnia, ami nagyon nagy munka volt. Amint ezen aggódva ült magában a lakásban, egyszer csak kopogtak. Mikor ajtót nyitott,

meglepetten látta, hogy a küszöbön egy szakállas, baret sapkát viselő fiatal férfi állt. A fiatalember azt mondta: „Hallom maceszt készülsz sütni Pészahra. Szólj ha sikerrel jártál, nekem is szükségem lenne rá.”

Wolf Reichman beleegyezett, és ígérte, hogy szól amint van valami fejlemény. Ám még

Fabian Schonfeld rabbi az Amerika Rabbikus Tanácsának a tagja, s a Kew Gardens Hills-i 'Ifjú Izrael rabbija volt hatvan évig, egészen 2011-es nyugdíjba vonulásáig. Az interjút otthonában adta, 2004 áprilisában.

mielőtt sikerrel járt volna, a fiatalember újra feltűnt háza előtt, egy kis csomaggal a kezében. Azt mondta: „Egy pár héttel ezelőtt voltam itt maceszt iránt érdeklődve. Közben azonban nekem is sikerült búzát szerezni, megörölnöm és kisütnöm. Mivel te is segítettél volna, most én szeretnék megkínálni az enyémből.”

A fiatalember neve Menáchem Mendel Schneerson volt, ő volt a későbbi Rebbe. Ami igazán megragadó a történetben, hogy a Rebbe egy pillanatra sem felejtette el Wolf Reichmant, s annak ellenére, hogy neki már nem kellett volna a dologgal foglalkoznia, vette a fáradságot, hogy visszamenjen hozzá, és megossa vele azt, amit ő készített. Persze közismert, hogy a Rebbe sosem felejtett el semmit. Legendás emlékezőtehetséggel rendelkezett. Fárbrengenjein

hosszú órákon át tudott idézni a zsidó vallás legmélyebb tanításából, hiba nélkül, pont úgy, ahogy azokat az Írás megörökölte. A Ravot mindig is lenyűgözte a Rebbe fantasztikus memóriája, s a képessége, hogy egyszerre ezekkel osztott meg mély tanításokat bármilyen segítség vagy jegyzet nélkül.

ványt imádjátok, tegyétek azt. Ha viszont Istenben hisztek, őt szolgáljátok! Nem követhetitek egyszerre mindkettőt. Az imént a Királyok könyvéből idéztem. A következő a kérdésem: hogy merte Elijáhu látszólag felkínálni a másik lehetőséget, hogy szolgálják Bált? Nem vállalt ezzel kockázatot? Gyakorlatilag azt mondta a zsidóknak, ha úgy tetszik, legitimálják a bálványimádást. Majd a Rebbe saját kérdésére válaszolva folytatta: „Elijáhu nem vállalt valódi kockázatot. Tudta, hogy végső soron, ha egy zsidónak választania kell, mindig Istent fogja követni. Elijáhu semmilyen kockázatot nem vállalt valójában, mert tudta, hogy van, ami megmászhatatlan. Nevezetesen az, hogy egy zsidó végül mindig ki fog állni a hite, mellett, s azt fogja mondani: „Az Örökkévaló az én Istenem.”

Fabian Schonfeld

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján. Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el: www.youtube.com/alubavicsirebbe

Napi bölcsesség

Az élet valódi értelme

Hát nem az adja-e a világi élet valódi értelmét, hogy választhatunk, az életünket az anyagi világgal kapcsoljuk-e össze, miközben azt hisszük, hogy az életünk ennek a világnak a sokféle erejétől függ, vagy az igaz életet választjuk, s hiszünk abban, hogy minden szükségletünk és gondunk az Élet Egyetlen Teremtőjétől ered?

Tzvi Freeman a lubavicsi Rebbe tanításai alapján

Zsidóság-körkép: vessünk véget a viszálykodásnak!

Tavaly októberben indult a Zsidóság-körkép című sorozat a zsidó.com-on. Eddig tizen-nyolcan meséltek identitásukról, álmaikról, mindarról, ami a budapesti zsidóságot összeköti vagy elválasztja. Kérdeztünk ismert embereket, beszélgettünk közösségünk tagjaival, kiderült, hogy mindenki máshogy gondolkodik a zsidóságról, de valami mégis összeköt bennünket.

Az interjúalanyok nagyon hasonló kérdéseket kaptak. Például, kit vinnének magukkal egy lakatlan szigetre a minjenbe. Természetesen a legtöbben megemlítették a családjukat, de például *Fritz Zsuzsa*, a Bálint Ház igazgatója ácsot vitt volna,

hogy hajót tudjon építeni, *Szilágyi Nóra*, a Cedek vezetője pedig valakit, aki remekül főz.

Ha 10 milliárd forintot kapnának, hogy azt a zsidóság javára fordítsák, azt a megkérdezettek többsége oktatásra költené. A Zsilipet is többen támogatnák ebből az összegből. De *Szerényi Ádám*, az Olajág otthonok és a Zsigmond Király Egyetem pénzügyi igazgatója megforgatná a pénzt, akár meg is duplázná.

Ha társadalmi párbeszéd indulna arról, milyen Holokauszt-emlékmű épüljön Budapesten, a legtöbben visszakoznának. *Borgula András*, a Gólem színház vezetője szerint sem kell újabb emlékmű, hiszen van már elég, ezeket

kellene ápolnunk. *Rubin Eszter* szerint a halálnak csak az étellel lehet ellentmondani, a gyerekekre, a jövőre kell fókuszálni. A legtöbben azt válaszolták erre a kérdésre, hogy az igazi megoldás az volna, ha az iskolákban oktatnák megfelelően a holokauszt témáját.

Hogy milyen egy ideális közösségi vezető? Többen a hitelességet említették alapvető kritériumként. Legyen művelt és persze alázatos, mutasson jó példát, legyen víziója a zsidóságról. *Székhelyi József* szerint legyen innovációs szuperbank!

Szerettük volna megtudni, hogy melyik ima vagy tórai tanítás áll a legközelebb a kérdezettek szívéhez. A Smá ima

több válaszadó kedvence: tanuljunk és tanítsunk életünk végéig! De többször is előfordult a válaszokban: *cházák, cházák, veniszcázék!* Erősödjünk, erősödjünk és erősítsük egymást!

Talán a legfontosabb tanulsága az eddigi interjúknak: legtöbbünk vágya a zsidóságon belüli viszálykodás megszüntetése. Talán nem is volt olyan válaszadó, aki ne említette volna meg, hogy az egészséges vitákon túl, a zsidó közösségnek összefogásra, igazi partnerségre, valódi párbeszédre volna szüksége.

A Zsidóság-körkép sorozat folytatódik, péntekenként új arccal a zsidó.com-on.

L. Zs.

כ"ט

Gyere el a Maimonidész Gimnáziumba!

Iskolai bemutatkozó nyílt nap

A bemutatkozó időpontja: **március 13., hétfő délután**
A részvétel **előzetes regisztrációhoz** kötött: info@zsidogimnazium.hu

Ismerd meg a Maimonidész Gimnázium tanárait és leendő osztálytársaidat! Látogass el iskolánkba: március 13-án 20 perces próbaórákat tartunk külön a szülők és a 7., 8. osztályos diákok részére. Matematika, magyar, angol és vallási óráinkon keresztül megismerheted interaktív tanítási módszerünket. Találkozz tanárainkkal, beszélgetünk kötetlenül!

Zsidó gimnázium Budán • Modern, nyitott, magas színvonalú világi oktatás • Kéttannyelvű iskola • Emelt szintű angol és héber nyelv

Mikor indul első évfolyamunk? 2017. szeptember 1-től!

Tudj meg többet a gimnáziumról: www.zsidogimnazium.hu

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a *Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület* / Published weekly by *Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary*
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsidó.com / info@zsidó.com
Felelős kiadó: **Oberlander Báruch rabbi**
Főszerkesztő: **Steiner Zsófia**

A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja el!

Munkatársak: **Golubovics Martina**,
Dénes Anna, Kovács Kristóf
Nyomdai előkészítés: **Juhász Valéria**
ISSN 1416-4604

EMIH
EGYSÉGES MAGYARORSZÁGI
IZRAELITA HITKÖZSÉG